

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4390/2020
15.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славица Крупез адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 359/2019 од 30.04.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 359/2019 од 30.04.2020. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 359/2019 од 30.04.2020. године у првом, усвајајућем делу другог и трећем ставу изреке као и пресуда Основног суда у Чачку Прр1 11/19 од 22.05.2019. године у делу става првог изерке - у погледу одлуке о главном дугу и ставу другом изреке, и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 11/19 од 22.05.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати тужиоцу износ од 181.040,00 динара, утврђен закључком о листи потраживања, са законском затезном каматом од 14.05.2017. године до исплате у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 21.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Гжрр 359/2019 од 30.04.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Чачку Прр1 11/19 од 22.05.2019. године у ставу првом изреке, у погледу досуђене висине накнаде имовинске штете у износу од 181.040,00 динара, и решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, делимично је усвојена жалба тужене и пресуда Основног суда у Чачку Прр1 11/19 од 22.05.2019. године преиначена у ставу првом изреке, у односу на досуђену камату, тако

што је обавезана тужена да на износ од 181.040,00 динара тужиоцу исплати законску затезну камату почев од 31.01.2019. године до коначне исплате на терет буџетских средстава Републике Србије намењених покрићу текућих расхода Привредног суда у Чачку, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме, а одбијен тужбени захтев у делу којим је тражено да суд обавезе тужену на исплату законске затезне камате на означени износ почев од 14.05.2007. године до 30.01.2019. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду закључак усвојен на седници Грађанског одељења од 02.11.2018. године, у овом спору постоји потреба да се о ревизији тужене одлучује на основу члана 404. став 1. ЗПП, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је бивши запослени у предузећу „ПКС Латекс ХЛЦ“ АД из Чачка са већинским друштвеним, односно државним капиталом. Решењем Трговинског суда у Чачку Ст 3/06 од 25.12.2006. године над означеним предузећем отворен је стечајни поступак. Тужилац је у том поступку пријавио своје потраживање из радног односа. Закључком стечајног суда Ст 3/06 од 14.05.2007. године утврђено је потраживање тужиоца на име главног дуга у износу од 171.733,22 динара, увећано за законску затезну камату од дана доспећа до дана покретања стечајног поступка у износу од 9.306,98 динара, односно укупно 181.040,00 динара. Тужилац у стечајном поступку своје новчано потраживање није ни делимично наплатио. Решењем Привредног суда у Чачку Р4ст 3/2018 од 06.02.2018. године усвојен је тужиочев приговор ради убрзања поступка, утврђено да је тужиоцу у означеном стечајном поступку повређено право на суђење у разумном року и наложено поступајућем судији да стечајни поступак оконча у најкраћем року.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и одредби Закона о облигационим односима - чланова 154, 155, 172. став 1, 189. и 190. тог закона, обавезао тужену да на име накнаде имовинске штете настале повредом права на суђење у разумном року исплати тужиоцу новчани износ који је утврђен закључком стечајног суда са законском затезном каматом од 14.05.2007. године као дана доношења тог Закључка.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у погледу одлуке о затезној камати тако што је тужиоцу досудио затезну камату од дана подношења тужбе, а одбио захтев за исплату затезне камате од дана доношења закључка којим је

утврђено тужиочево потраживање до дана подношења тужбе, док је у преосталом делу жалбу тужене одбио.

По налажењу Врховног касационог суда, у овом спору погрешно је примењено материјално право, због чега чињенично стање није правилно и у потпуности утврђено.

Према члану 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року, странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1), а одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Када је реч о потраживањима запослених из радног односа, која су без њихове кривице остала неизмирена у поступку стечаја, објективна одговорност Републике Србије за тако насталу материјалну штету постоји ако је стечајни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом и под условом да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року.

У конкретном случају, иако је у образложењу другостепене пресуде наведено да је тужилац бивши запослени у стечајном дужнику - предузећу са већинским друштвеним, односно државним капиталом, та чињеница није поуздано утврђена. Шта више, иста је доведена у сумњу садржином образложења решења Привредног суда у Чачку Р4 ст 3/2018 од 06.02.2018. године (последњи пасус на другој страни), из којег произилази да је већински власник стечајног дужника страно привредно друштво „HLC CHEMIE TRADE G.M.B.H“. Ако је то тачно, онда стечајни дужник није предузеће са већинским друштвеним, односно државним капиталом, па у том случају не би постојала одговорност тужене за имовинску штету коју тужилац потражује у овом спору као последицу утврђене повреде права на суђење у разумном року. Осим тога, нижестепени судови нису утврдили ни чињеницу да ли је новчано потраживање тужиоца, утврђено закључком стечајног суда, настало у време када је тужилац радио у стечајном дужнику као друштвеном предузећу или у време када је већ извршена његова приватизација.

Из наведених разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење (осим у делу у којем је другостепени суд одбио захтев за исплату затезне камате од дана доношења Закључка стечајног суда до дана подношења тужбе).

У поновљеном суђењу првостепени суд ће утврдити да ли је стечајни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом, или је реч о приватизованом предузећу у којем је већински власник страно привредно друштво на шта имплицира садржина образложења решења стечајног суда којим је утврђена повреда права на суђење у разумном року, зато што од те чињенице зависи постојање одговорности тужене за имовинску штету чију накнаду тужилац у овом спору тражи. Поред тога, првостепени суд ће утврдити и да ли је новчано потраживање тужиоца,

утврђено закључком стечајног суда, настало у време када је стечајни дужник био у друштвеној својини или након његове евентуалне приватизације.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић